

Løvset barnehage

PEDAGOGISK VIRKSOMHETSPLAN 2014 - 2017

TRYGGHET GJENNOM TID, OMSORG OG GLEDE

Innhold

Innhold og Forord	side	1
Visjon	side	2
Fokusområdene	side	3
Kosthold	side	3
Barns medvirkning	side	4
Omsorg, lek, læring og danning	side	4
Marte Meo – en metode i samspillsarbeid	side	5
Foreldresamarbeid	side	6
Samarbeidspartnere	side	6
Fokusområdet miljø: Grønt Flagg	side	7
Læring i hverdagsaktivitetene	side	8
Førskoleklubb for Gaupegruppa	side	13
Personalutvikling	side	14
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	side	14

Forord

Denne pedagogiske virksomhetsplanen skal fortelle våre samarbeidspartnere hva vi anser som viktig å jobbe langsiktig med for å gi barna i Løvset barnehage et godt pedagogisk tilbud. Gjennom ni års drift har vi funnet viktige elementer å jobbe med for at visjonen skal kunne oppnås.

Visjonen: Trygghet gjennom tid, omsorg og glede.

Vi viser hvor sentral hverdagsaktivitetene er for barnehagebarna i deres behov for omsorg, lek, læring og danning – og vi viser hvordan personalet best kan møte barna her. I denne treårsperioden vil vi jobbe spesielt med MILJØ som er et av våre tre fokusområder, og konkret plan vil ligge i årsplanen som utarbeides hver høst.

Denne pedagogiske virksomhetsplanen er utarbeidet av Lederteam og godkjent av SU 06.10.14.

Visjon

TRYGGHET gjennom TID, OMSORG og GLEDE

Røttene til treet fører næring opp gjennom treet og gjennom nervene helt ut til bladet som svinger seg på sin stilk ytterst på greina.

På Løvset barnehage ønsker vi å gi barna to gaver: Det ene er røtter og det andre er vinger!

I samarbeid med foreldrene kan vi oppnå et nettverk av trygghet gjennom tid, omsorg og glede!

Mulighetenes verden ..... østafor sol og vestafor måne

Fokusområdene

Musikk, friluftsliv og miljø skal prege barnehagen vår - derfor kaller vi disse for fokusområder.

- Musikk, friluftsliv og miljø er tre ulike elementer som inspirerer til trivsel og glede!
- Musikk, friluftsliv og miljø gir opplevelser med fellesskap som fellesnevner!
- Musikk, friluftsliv og miljø er knyttet til kultur, tradisjoner og verdier.

Personalgruppa gjør seg erfaringer og får respons og tilbakemeldinger fra barna og foreldrene på innholdet og opplevelsene.

Dette vil være med på å påvirke og utvikle hva vi legger i de ulike fokusområdene, og hvilken prosesjon vi har.

I oktober vil dere få utdelt barnehagens årsplan. Årsplanen bygger på vår pedagogiske virksomhetsplan, og samtidig er årsplanen viktig for månedssplanene.

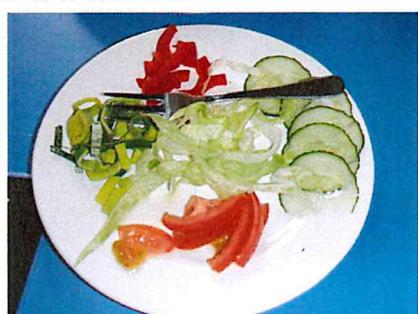
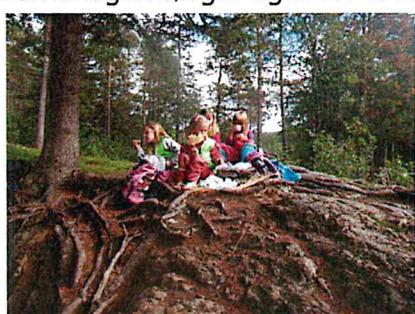
Kosthold

Kosthold

Barnehagen skal være en pedagogisk og helsefremmende institusjon. Barnehagens arbeid med helse, måltider, kosthold og hygiene er nedfelt i barnehageloven, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og forskrifter for miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Barn i aktivitet fordrer sunne og varierte måltid. Personale i barnehagen jobber hele tiden for å bli bedre innen feltet, noe som skal føre til et bevisst forhold til hva vi serverer i barnehagen. Vi følger retningslinjene som sosial og helsedirektoratet har laget. Disse retningslinjene kan dere finne på www.shdir.no/matibarnehagen.

Mat

Barnehagen sørger for frokost, formiddagsmat, mat på turer og et fruktmåltid på ettermiddagen. Barnehagen sørger også for drikke til måltidene.

Barns medvirkning

"Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet." (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning)

Det er et mål og en utfordring at barns medvirkning skal vektlegges i alt arbeid vi gjør, noe som fører til at årsplanen og månedssplanene ikke inneholder for mange detaljer.

De er retningsgivende og kan påvirkes av vurdering fra barn, foreldre og personalet.

Rammeplanen gir likevel klare målsettinger for de ulike fagområdene og driften generelt.

I Løvset barnehage vil vi:

- Være bevisste voksne i forhold til barnas innspill og interesser, og kunne bygge videre på dem.
- Legge opp dagen slik at det gis rom for barns medvirkning og initiativ.
- Legge tilrette det fysiske miljøet, slik at det gir rom for barns medvirkning.
- Ta barnets følelsesmessige uttrykk på alvor, og støtte barnet til å undre seg og stille spørsmål.

Omsorg, lek, læring og danning

"Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering". (Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

Leken er en viktig del av barndommen! Å kjenne trygghet i barnehagen, få delta i lek og få venner, er grunnlaget for barns trivsel og glede. I samhandling med andre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Det er viktig at vi voksne møter barna med tillit og respekt og støtter dem i sin utprøving. Vi må være tydelige voksne som kan sette grenser og veilede barna til å mestre det sosiale samspillet, og si hva som er rett og hva som er galt å gjøre mot hverandre.

Barnehagen skal legge til rette for, og inspirere til variert lek både ute og inne. Barna behandler sine inntrykk og opplevelser gjennom leken. Dette er viktig for at de skal få bearbeidet sine inntrykk og følelser og gir oss en god mulighet til å observere barna, og deres sosiale kompetanse.

I dette arbeidet er samarbeidet med foreldrene viktig. Samarbeidet er rettet mot det enkelte barnet, men også mot å sette trygge rammer for alle barna i gruppa, og i barnehagen. Vi utfordres til å tenke at alle barn skal ha det godt, og at barnehagen med mange barn gir en fantastisk

mulighet til å lære seg å omgås andre, som for eksempel fremme egne ønsker og sette egne ønsker på vent. Det er viktig at barna er omgitt av voksne som bryr seg - det gir barna en god barndom hvor de føler seg elsket og sett.

Handlingsplan mot mobbing er lagt ut på barnehagens hjemmeside og bør leses av alle foreldre. Planen er et arbeidsdokument for personalet.

I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosesser med barn og voksne i lek og læring, og hensynet til hverandre forutsetninger for barns danning. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom gode danningsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse, mer enn sosialisering, samtidig som det rommer alt dette. Barn må få utfordringer og muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrundede valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

Marte Meo – en metode i samspillsarbeid

Personalet i barnehagen har en viktig oppgave overfor det enkelte barn, familien og samfunnet. Hvordan skal vi klare å holde et vedvarende fokus på barnets og gruppas behov for trygghet, omsorg og oppmuntring i hverdagen? Vi erkjenner at vi voksne er sentrale her og finner god veiledning og støtte i Marte Meo metoden. Metoden anvender enkle prinsipper fra kommunikasjonsteori og bygger på kunnskap om barns utvikling fra den nyere spedbarns – og utviklingsteorien.

Arbeidsredskapene er video opptak, samspillsanalyse og en ressursorientering. Det blir lagt vekt på positive elementer som en allerede ser i samspillet og bekrefte medarbeideren på dette. Filmen gjør at analysen og rådgivingen blir konkret.

Marte Meo bygger på et relasjonsorientert utviklingssyn der samspillet mellom mennesker er den sentrale dimensjonen. I samspillet mellom mennesker som omgås mye og betyr noe for hverandre i dagliglivet finner barnet ut hvem hun/han er, hvem andre/du er, hvordan andre oppfatter henne/ham, hvordan omgivelsene får mening og struktur, hvordan barnet kan kontrollerer seg selv eller andre mm. Barnet er innstilt på sosial kontakt fra fødselen av. Spedbarnet utforsker dem som er nær dem, og aferden har til mål å redusere avstanden mellom seg og omsorgspersonene.

De kommunikasjonsprinsippene som anvendes i Marte Meo er av en så allmenngyldig karakter at de har relevans for de fleste mellommenneskelige relasjoner. Se plakatene på vår hjemmeside www.lovsetbhg.no.

Barnet har et grunnleggende behov for bekreftelse – og aksept fra sine nære omsorgspersoner. Det er litt av et vågestykke (for barnet) å ta kontakt med en voksen – for barnet har så veldig bruk for å bli tatt imot, og bli bekrefta på en positiv måte. For å få et bilde av hvem det er. Det at barnet får seg selv tilbake på en positiv måte synes å være en viktig faktor for å fremme en god mental utvikling og stabilitet.

Gjennom Marte Meo veiledning vil vi få konkretisert når den voksne har god kommunikasjon med barnet eller barna. Prinsippene i Marte Meo bygger på å:

- følge barnets initiativ
- gi barnet positiv bekreftelse
- benevne barnets handlinger, andre barns handlinger og egne handlinger
- markere overganger
- støtte barnet i turtaking
- dele gleder
- lede ved at en er oppmerksom og tar utgangspunkt i barnets initiativ eller oppmerksamhetsfokus. Ved å gi positiv bekreftelse, sette ord på samhandling og ta tur kan en lede kommunikasjonen. Den voksne må ha oversikt og kontroll og finne positive alternativer. Dette forteller barna hva de kan gjøre og ikke gjøre.

Foreldresamarbeid

Den viktigste samarbeidspartneren vår er foreldrene. Vi har et felles ansvar og ønske om at barna skal ha en trygg og stimulerende hverdag. Foreldrenes kjennskap til barnet er derfor viktig for at vi på best mulig måte kan støtte barnet i barnehagen .

Foruten den daglige kontakten får foreldrene medvirke og evaluere gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og brukerundersøkelse hvert annet år.

Hvis det er noe du som mor eller far ønsker å ta opp/formidle så skal du kontakte pedagogen som har det pedagogiske ansvaret for ditt barn. Har du bekymringer som går på ditt barns utvikling så har vi et godt nettverk av fagfolk som vi kan støtte oss til og søke råd og veiledning fra. Se avsnittet om Samarbeidspartnere.

Foreldremøte

Familietur i skogen

Sommeravslutning

Samarbeidspartnere

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barnas oppvekst og utvikling, kreves det at vi i barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner.

Vi har samarbeid med grunnskolen, barneverntjenesten, helsestasjonen, den pedagogisk – psykologiske tjenesten (PPT) og utdanningsinstitusjoner.

Småbarnsteamet er et tverrfaglig team som består av psykolog, spesialpedagog fra PPT, en fra barneverntjenesten, en fysioterapeut, en fra legetjenesten og helsesøstertjenesten.

Representanten fra helsesøstertjenesten er koordinator for gruppa.

Melhus familiesenter er åpnet for gravide og småbarnsfamilier. De har til enhver tid ulike grupper, kurs og aktiviteter. Du finner senteret i trivelige lokalene i 2. etasje inngang D i Melhus Rådhus.

Foreldre som har spørsmål i forhold til sitt barn må snakke med barnehagen om dette, og hvis vi etter samtalen har behov, trekker vi inn fagfolk i samråd med dere. PPT har en fast spesial pedagog som kommer til oss en dag i måneden (4t). Denne observerer barnehaggruppene og personalet i sin jobb med barna, og har veiledning med ansatte og foreldre etter avtale. Dette er i tråd med tidlig innsats og en erkjennelse av at miljøet i barnehagen og de voksnes møte med barna er sentral for at barna skal få en god utvikling og fungering i bl.a. sosialt samspill.

Fokusområdet miljø: Grønt flagg

Vi har jobba systematisk med nærmiljøet og fremmet friluftsliv i barnehagen. Nå ønsker vi å bruke Grønt Flagg som inspirasjon til dette arbeidet. Grønt Flagg bidrar til å gi barn og unge kunnskaper om bærekraftig utvikling, og bidrar til å gi dagens unge fremtidshåp. Grønt Flagg arbeidet bidrar til positive holdningsendringer og miljøkunnskapen skal også praktiseres. Alle kan gjøre litt, og til sammen utgjør det en stor forskjell. Målet er å bli sertifisert som Grønt Flagg barnehage i løpet av perioden.

Grønt Flagg er en internasjonal miljøsertifiseringsordning rettet mot barnehager, grunnskoler, videregående skoler og folkehøgskoler. Formålet med Grønt Flagg er å sikre bærekraftig utvikling gjennom miljøopplæring.

Grønt Flagg er ett virkemiddel for å innføre miljøledelse og en drivkraft for miljøundervisning (Education for sustainable Development - ESD).

Skolene og barnehagene organiserer miljøarbeidet og jobber med miljøprosjekter innen ulike miljøtemaer i henhold til miljøhandlingsplaner utarbeidet av enheten. Se årsplanen.

Sertifiserte skoler og barnehager får rett til å heise det grønne flagget og får et miljøsertifikat til å henge på veggen.

Sertifiseringen gjelder for ett år av gangen. Hvert år må det derfor sendes inn søknad om fornyet sertifisering. Dette sikrer kontinuitet i miljøarbeidet.

Læring i hverdagsaktivitetene

I Rammeplanen står det at barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek og læring er sentrale deler. Videre finner vi at læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet. Sosial kompetanse utvikles kontinuerlig gjennom handlinger og opplevelser, som skjer i alle situasjoner i løpet av dagen.

Hverdagsaktivitetene er de viktigste læringsaktivitetene i barnehagen. Med hverdagsaktiviteter mener vi de aktivitetene som gjentar seg hver dag eller ofte. Vi har delt opp dagen i sju deler; mottak og avskjed, frilek- ute og inne, organiserte aktiviteter, måltid, samlingsstund, tur og enkeltbarnets behov (av- og påkledning, stell, overganger mellom ulike aktiviteter, hvile, trøst og lignende). Det er viktig å synliggjøre den pedagogikken som ligger bak arbeidet med hverdagsaktivitetene, og tydeliggjøre det læringspotensialet som ligger i disse aktivitetene.

Hverdagsaktivitetene tillegges stor vekt og gjøres til gjenstand for planlegging, dokumentasjon og evaluering. Dette gir igjen et grunnlag for å eventuelt endre praksis, for å gjøre hverdagen best mulig for barna.

Vi har utarbeidet en omfattende plan for hver gruppe, hvor vi går nærmere inn på hvilke mål fra hvert fagområde som det arbeides med innenfor de ulike hverdagsaktivitetene. Denne planen brukes som et internt arbeidsverktøy. I tillegg til dette har vi utarbeidet en prosgresjonsplan som viser noe av det vi jobber med i forhold til fagområdene i Rammeplanen på hver gruppe.

De sju fagområdene er:

1. Antall, rom og form
2. Etikk, religion og filosofi
3. Kommunikasjon, språk og tekst
4. Kropp, bevegelse og helse
5. Kunst, kultur og kreativitet
6. Natur, miljø og teknikk
7. Nærmiljø og samfunn.

Progresjon i hverdagsaktivitetene Mottak og avskjed

Gruppe	Meitemark	Skogmus	Eikorn	Rev	Gaupe	
Illustrasjon						
Mål fra fagområde						
Progresjon	Prioritere tid til å si ha det til foreldrene, sammen med barnet. Ha kroppskontakt med barnet; trygghet og omsorg.	Eitikk, religion og filosofi: Vi skal bidra til at barna tildeigner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier.	Oppfordre barnet til å legge på plass ting selv. Vær bevisst på hvordan barnet har det. Sett ord på barnets følelser.	Vær bevisst på bruk av preposisjoner. Hjelp barnet med å sette ord på ønsker og behov.	Følg barnets initiativ, og samtal rundt det. Gi barnet lyst til å fortelle, lytt og bekrefte. Gå ned på barnets nivå, og møt barnet der det er.	Den voksne må støtte barnets identitet. Legg til rette for et miljø som er åpent for spørsmål/ samtale når barnet blir levert eller hentet.
Enkeltbarnets behov						
Gruppe	Meitemark	Skogmus	Eikorn	Rev	Gaupe	
Illustrasjon						
Mål fra fagområde						
Progresjon	Bruke god tid ved stell. Sett ord på det barnet gjør, og det du selv gjør. Gjør barnet oppmerksom på seg selv.	Kropp, bevegelse og helse: Vi skal bidra til at barna utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp, og for at alle er forskjellige.	La barnet få oppgaver det mestrer i av- og påkledning. Prioriter tid til å lytte, samtale og være i samspill med barnet.	Vær imøtekommende for barnets spontane aktivitet. Være gode forbilder i å vise nærestekjærlighet og rettferdighet.	Hjelpe barnet med å sette seg inn i andres situasjon. Samtale med barnet om å kle seg etter været.	Støtte barnet i å hjelpe de yngste barna. Være bevisst sine handlinger/ væremåte, og at vi alle er viktige for fellesskapet.

Frilek – Inne og ute

Gruppe	Meitemark	Skogmus	Ekor	Rev	Gaupe
Illustrasjon					
Mål fra fagområde	Kunst, kultur og kreativitet: Vi skal bidra til at barna tar i bruk fantasi, kreativitet og skaperglede.				
Progresjon	Gi barna erfaringer og opplevelser gjennom gjentakelser. Legge til rette for gode opplevelser i trygge omgivelser.	Gi hjelp, støtte og utfordringer i leken. Skape tilhørighet til gruppen gjennom lek.	Være lyttende/ oppmerksom på barnets egen skaperglede. Oppfordre og inspirere til lek med naturmateriale.	Ha utstyr tilgjengelig og tilrettelagt slik at det inspirerer barnet til lek. Hjelpe barnet til å «oppdage» verden rundt seg.	Gi barnet tilgang til materialer for å leke avansert konstruksjonslek. La barna oppleve risikomesstring innenfor trygge rammer.
Samlingsstund	Meitemark	Skogmus	Ekor	Rev	Gaupe
Illustrasjon					
Mål fra fagområde	Kommunikasjon, språk og tekster: Vi skal bidra til at barna lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne.	Bruke konkreter (figurer) aktivt i samlingen. Benevne kroppsdelar gjennom rim, regler og sanger.	Gjenta, utvide og forsterke det barna sier. Ta tak i barnas initiativ. Ha tid til å lytte og samtale med barnet.	Hjelpe barna med å sette seg inn i andres situasjon. Prioritere å ha tid til å ta tak i de spørsmålene som barnet kommer med.	Gjøre dem oppmerksom på sammenhengen mellom tekst og bilde. Tilrettelegge for bruk av musikk, dans og instrumenter.

Måltid		Tur			
Gruppe	Meitemark	Skogmus	Ekkorn	Rev	Gaupé
Illustrasjon					
Mål fra fagområde	Natur, miljø og teknikk: Vi skal bidra til at barna får erfaring med og kunnskap om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon.	Samtale med barnet om hvor maten kommer fra. Legge til rette for at barna får ta del i mattagninga.	Påse at alle får delta i samtalet rundt bordet. Hjelpe barnet med å beregne mengden mat det trenger så vi slipper å kaste så mye mat. La barnet smøre maten sin selv.	Vi skal være bevisste på å bruke begreper som først/ sist, tung/ lett, stor/ liten og så videre. Gi barna rom og tid til å være selvstendige under måltidet, og til å hjelpe andre barn.	
Progresjon	Sett ord på det barnet gjør og på hva det ønsker å ha. Observer hva barnet mestrer, og gi det utfordringer der det er i utviklinga.	La barnet gjøre små oppgaver for fellesskapet; hjelpe til å dekke på, trekke matsang, dele ut flasker og lignende. Voksne må sette grenser og være gode forbilder.			
Mål fra fagområde	Antall, rom og form: Vi skal bidra til at barna erfarer plassering og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering.	Oppmuntre barna til å iakta estetiske fenomener i naturen, som en glatt stein, myk mose, et rart tre og så videre. Vekk barnas interesse, ved å være deltagende og aktive voksne.	Vær undrende sammen med barna. Sett ord på det barna gjør og opplever, og forsterk deres interesser og erfaringer.	Samtale med barna om å kle seg riktig for å være på tur. La barnet smøre sin egen matpakke som vi skal ha med oss på tur.	La barnet være med på å velge turmål. Bruke kart og kompass sammen med barna, bevisstgjøre dem på retning, avstand og terreng. Bruk nærmiljøet til kulturelle opplevelser.
Progresjon	Bli med barnet på å utforske nærområdet i, og utenfor barnehagen. Snakk med barnet om sanseinntrykkene og opplevelsene.				

Organisert aktivitet

Gruppe	Meitemark	Skogmus	Ekkorn	Rev	Gaupe
Illustrasjon					
Mål fra fagområde					
Progresjon					
Illustrasjon					
Mål fra fagområde	Nær miljø og samfunn: Vi skal bidra til at barna opplever at det tas like mye hensyn til gutter og jenter.	Være oppmerksom på barnets kroppslike uttrykk. Sette ord på det barna formidler, og på det vi voksne gjør.	Gi barnet opplevelser og erfaringer gjennom gjentakelser. Støtt barnets nysgierighet og legg til rette for bruk av ulike formingsmaterialer.	Tilrettelegge for ulike sorterings- og klassifiseringsaktiviteter. Ta med barna på ulike lekeaktiviteter med bruk av begreper, som for eksempel Kims lek.	Tilrettelegge aktiviteter med vennskap som tema. Ha formingsaktiviteter med inspirasjon fra bøker, historier eller eventyr.
Grønt flagg					
Gruppe	Meitemark	Skogmus	Ekkorn	Rev	Gaupe
Illustrasjon					
Mål fra fagområde	Natur, miljø og teknikk: Vi skal bidra til at barna opplever glede ved å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.				
Progresjon					
Illustrasjon					
Mål fra fagområde	Veilede barnet på å kaste søppel i søppelbøtta. Gi barnet gode turopplevelser i trygge omgivelser.	Rusken- aksjon: Rydde søppel inne på barnehagens nærområde. Gi barnet en begynnende forståelse for at vi har ulike typer søppel. Gi barnet gode turopplevelser i barnehagens nærområde. Bevisst på å være gode forbilder i forhold til å være skånsom med naturen.	Rusken- aksjon: Rydde søppel i barnehagens nærområde. Gi barnet erfaringer med kildesortering. Gi barnet utfordringer i naturen, utvide området hvor vi går på tur. Veiled barnet på å påse at det ikke ligger igjen søppel etter oss i naturen.	Rusken- aksjon: Rydde søppel på tur til og fra et kjent turmål. Samtal med barnet rundt viktigheten av kildesortering. Bidra til at barnet får en respekt for naturen og dyrene i skogen. Gi en begynnende innføring i naturforvaltning, hvilke greiner kan vi bruke som ved til bålet og lignende.	Rusken- aksjon: Rydde søppel i skogen, og lage et «søppelbilde». Samtal med barnet om hvorfor det er så viktig å ta vare på naturen. Bli kjent med naturens kretsløp. Samtal med barna om naturforvaltning som jakt, hogst av trær og lignende.

Førskoleklubb for gaupegruppa

Arbeidet i Gaupegruppa er i tillegg til nasjonale planer også forankret i lokale planer som : "Overgangen barnehage - skole", "Handlingsplan mot mobbing i barnehagene i Melhus" og "Plan for leseopplæring". Disse planene er lagt ut på www.lovsetbhg.no, under *offentlige dokumenter* i fanen.

I disse lokale planene trekkes områdene vennskap og lek, samarbeid, motorikk, selvstendighet og konsentrasjon fram som viktige felter å jobbe med. Vi ber dere gå inn på siden nevnt over for å få mer detaljert innsikt. Innhold og aktiviteter for Gaupene er basert på disse målene.

Organisering, aktiviteter og innhold

To faste turdager.

En hjemmedag med blant annet "Førskoleklubben".

Klubbtida bruker vi spesielt til:

- Samtaler rundt ulike tema som vennskap, mobbing, empati, tema barna er opptatt av
- Samarbeidsoppgaver (eks: to og to får i oppgave å finne to rund ting, finn noe som er en meter langt, fem blå ting o.l.)
- Spillestunder. Det er mye lærdom i å spille spill – tap og vinn med samme sinn, antall rom og form, vennskap, tur taking...)
- Baking.
- Formingsaktiviteter. Forming er en fin måte å trenere finmotorikk og blyantgrep på.
- Vi legger til rette for at barna får prøve seg på diverse oppgaver fra oppgave hefter. Oppgavene har varierte vanskelighetsgrader og går mye på tall, bokstaver, fargelegging o.l. Dette skal være lystbetont og ingen skal føle seg tvunget\presset til å holde på med disse oppgavene. Dette skal være helt valgfritt. Det står heller ikke i planene for overgang bhg - skole, at dette er et viktig felt å jobbe med. Men vi vil være bevisste voksne, og motivere og inspirerer barna til å bruke tall og bokstaver. Dersom barna er motiverte og inspirerte, så må de få muligheten til å lære mer.
- Lek, rollespill og dramatisering. Planen for overgang bhg. - skole legger stor vekt på sosial trening og rammeplan for barnehagen sier oss: «Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Barnehagens innhold bør inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse.»

I tillegg til disse aktivitetene vil Gaupene ha mye sangleker og tradisjonelle leker.

Vi ønsker at barna skal få mange gode opplevelser og erfaringer de kan lære av, inngå avtaler og gi tillits oppgaver som de kan vokse på. Vi er opptatt av at vi ikke legger for stor vekt på det som skal skje (skolestart), men leve i nuet og ha det fint her og nå. Selvsagt skal vi gradvis skape forventninger til skolestarten, men det skal også være stas å være Gauper og være størst i barnehagen!

Mye av innholdet i barnehagen er basert på progresjonsplaner. Som Gauper er det nå deres tur til å; gå i Lucia toget, få lære spikke reglene og spikke, lære å bygge\lage bål, dra på skolebesøk i mai, lære om Einar Tambarsjelve og besøke Jarlsøla, ha førskoleklubb, og små og store ting i hverdagen som de vil vokse på.

Vi er forpliktet til å ivareta barns medvirkning (jfr. Rammeplanen for barnehagen og Info - heftet for Løvset barnehage). Det vil si at barna skal få være med på å bestemme noen utflykter og aktiviteter. Denne medvirkningen er både direkte og indirekte. Den direkte delen er når barna får valg, og vi tar en demokratisk avgjørelse. Den indirekte medvirkningen går på barnas respons på våre opplegg og aktiviteter. Dersom vi ser at noe ikke fungerer i det hele tatt dropper vi det, og ser vi noe som fungerer veldig bra så gjør vi mer av det.

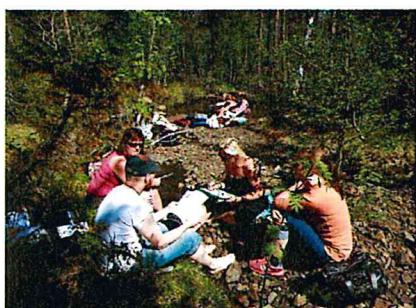
Personalutvikling

Barnehagen er en pedagogisk samfunnsinstitusjon som stadig må være i endring og utvikling. Barnehagen må være en lærende organisasjon som kan møte de krav og forventninger som stilles fra samfunn, myndigheter, eierstyret og foreldre.

Daglig leder, sammen med Lederteamet (pedagogiske ledere) sørger for en kontinuerlig jobbing med det som skal være barnehagens innhold og satsningsområder. Føringene på dette får vi fra Lovgiving, sentrale og lokale planer for barnehagen, og i barnehagen utarbeides det en konkret plan for dette hvert år. Se årsplan.

Personalelets faglige utvikling skjer gjennom kurs, planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter, assistent-/fagarbeidermøte og lederteammøter.

Eierstyret og SU oppmuntrer til kurs og turer/aktiviteter som både fremmer det psykososiale arbeidsmiljøet og kompetansen til hele personalgruppen.

Planleggingsdag i skogen

Kurs i Marte Meo og humor

Planleggingsdag i København

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

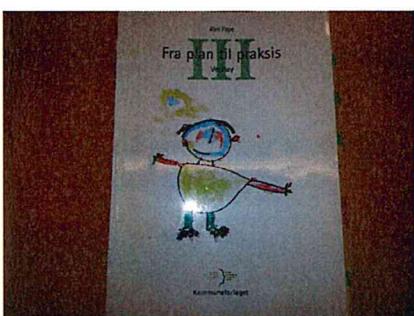
«Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. ”

(Barnehageloven § 2 under barnehagens innhold)

I boka «Fra plan til praksis III» av Kari Pape finner vi følgende skjema for barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Denne modellen bruker vi for å synliggjøre sammenhengen mellom plan og praksis, og hva som skal ligge til grunn for vår pedagogikk. Når vi har kommet til vurderingspunktet i modellen vil dette legge føringer for en eventuell endring av praksis.

Å være leder og å lede pedagogisk arbeid				
Sentrale verdier i barnehagens pedagogiske praksis. Barnesyn og læringssyn.				
Hvem er vi – hva er vår visjon? Hvem er vi er her for? Hva er vårt hovedmål?				
Plan	Praksis	Dokumentasjon	Refleksjon	Vurdering
Hva planlegger vi? Hvem planlegger vi for?	Hva gjør vi? Hvem gjør vi det for?	Hva dokumenterer vi? Hvem dokumenterer vi for?	Hva danner utgangspunkt for refleksjonen? Hvem reflekterer?	Hva vurderer vi? Hvem vurderer vi? Hvem vurderer?
Vi formulerer hverdagen målsettinger for arbeidet. Vi formulerer prosessmål og planlegger for læring. Vi tydeliggjør de voksnes ansvar gjennom planene. Vi planlegger for barn, foreldre og for personalet.	Vi arbeider med utgangspunkt i planene. Vi arbeider for å nå målene vi har satt oss for arbeidet. Vi arbeider prosessorientert og fokuserer på læringsprosesser. Vi arbeider systematisk med å utvikle voksenrollen. Alt vi gjør er for barna og skal ta utgangspunkt i barnas beste. Personale og foreldrene arbeider sammen for barnas beste.	Vi dokumenterer erfaringer og opplevelser. Vi dokumenterer læringsprosesser. Vi dokumenterer og synliggjør hvorvidt det finnes en sammenheng mellom det vi sier vi skal gjøre, og det vi faktisk gjør. Vi dokumenterer arbeidet med å utvikle voksenrollen. Vi dokumenterer for barn og foreldre, for samfunnet og for personalet.	Vi reflekterer rundt dokumentasjonen for å finne sammenhenger mellom barnehagens uttrykte verdier og målsettinger og den pedagogiske praksis. Vi reflekterer rundt dokumentasjonen og ser den i lys av prosessmålene. Vi reflekterer rundt voksenrollen og ser den i relasjon til barnehagens verdigrunnlag. Hele personalgruppa reflekterer.	Vi vurderer hvor vi befinner oss i forhold til de målene vi har satt oss. Vi vurderer vår egen innsats i arbeidet med barn og ser dette i sammenheng ed barnehagens uttrykte verdier. Både barnas, foreldrenes og personalets synspunkter bør komme i vurderingen.